

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
ŽMOGAUS TEISĖS IR MENAS	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: asist. dr. Elena Masnevaitė Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius; 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	4 (pavasario) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: dalykai „Teisė: vertybės, principai, sistema“; gebėjimas skaityti anglų kalba bent B2 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Siekama, kad studentai žmogaus teises suvoktų platesniame – meno – kontekste ir suprastų, kaip teisė ir menas sąveikauja bei kokią įtaką daro vienas kitam, gebėtų vertinti saviraiškos laisvės mene situacijas, identifikuoti žmogaus teisių pasireiškimus (<i>inter alia</i> , jų apsaugos ir gynimo reprezentaciją) įvairiose meno rūšyse, tai sieti su teisiniu reguliavimu, jo įgyvendinimu bei tarptautinių ir nacionalinių teismų praktikos analize.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - suvoks žmogaus teisių ir jų apsaugos įtaką kitiems socialiniams reiškiniams ir atvirkščiai;	Paskaitos (probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas), seminarai (diskusija, pateikiamų pavyzdžių ir faktinių situacijų analizė ir vertinimas, susitikimai su ekspertais, ekskursija), savarankiškas darbas (kūrybinė užduotis grupėse - meno kūrybinė analizė žmogaus teisių aspektu, kuriai, be kita ko, būtinos mokslinės literatūros ir kitų šaltinių studijos ir analizė).	Aktyvumas užsiėmimuose, tarpinis atsiskaitymas raštu, kūrybinė užduotis grupėse, egzaminas raštu
- suvoks kultūrinių teisių svarbą, gebės nurodyti jų gynimo priemones ir nagrinėti jų apsaugos problematiką;	Paskaitos (probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas), seminarai (diskusija, pateikiamų pavyzdžių ir faktinių situacijų analizė ir vertinimas), savarankiškas darbas (kūrybinė užduotis grupėse - meno kūrybinė analizė žmogaus teisių aspektu, kuriai, be kita ko, būtinos mokslinės literatūros ir kitų šaltinių studijos ir analizė).	Aktyvumas užsiėmimuose, tarpinis atsiskaitymas raštu, kūrybinė užduotis grupėse, egzaminas raštu
- žinos aktualiausias saviraiškos laisvės teisinio reguliavimo turinį, gebės išskirti saviraiškos laisvės mene ypatumus ir ribas bei vertinti juos kritiškai;	Paskaitos (probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas), seminarai (diskusija, pateikiamų pavyzdžių ir faktinių situacijų analizė ir vertinimas, susitikimai su ekspertais), savarankiškas darbas (kūrybinė užduotis grupėse - meno kūrybinė analizė žmogaus teisių aspektu, kuriai, be kita ko, būtinos mokslinės literatūros ir kitų šaltinių studijos ir analizė).	Aktyvumas užsiėmimuose, tarpinis atsiskaitymas raštu, kūrybinė užduotis grupėse, egzaminas raštu
- gebės rasti svarbiausią nacionalinių ir tarptautinių teismų praktiką meninės saviraiškos srityje ir susipažins su ja;	Paskaitos (probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas), seminarai (diskusija, pateikiamų pavyzdžių ir faktinių situacijų analizė ir vertinimas), savarankiškas darbas (kūrybinė užduotis grupėse - meno kūrybinė analizė žmogaus	Aktyvumas užsiėmimuose, kūrybinė užduotis grupėse, egzaminas raštu

	teisių aspektu, kuriai, be kita ko, būtinos mokslinės literatūros ir kitų šaltinių studijos ir analizė).	
- gebės apibūdinti, kaip atspindimos žmogaus teisės skirtingose meno rūšyse bei analizuoti jų raišką siejant su nacionaliniu ir tarptautiniu teisinio reguliavimu ir teismų praktika;	Paskaitos (probleminis, kritinis medžiagos pateikimo būdas), seminarai (diskusija, pateikiamų pavyzdžių ir faktinių situacijų analizė ir vertinimas), savarankiškas darbas (kūrybinė užduotis grupėse - meno kūrinių analizė žmogaus teisių aspektu, kuriai, be kita ko, būtinos mokslinės literatūros ir kitų šaltinių studijos ir analizė).	Aktyvumas užsiėmimuose, kūrybinė užduotis grupėse, egzaminas raštu
- gebės sklandžiai, argumentuotai ir logiškai reikšti savo nuomonę bei diskutuoti temomis žmogaus teisių ir meno sąsajų kontekste.	Seminarai (diskusija, pateikiamų pavyzdžių ir faktinių situacijų analizė ir vertinimas, susitikimai su ekspertais, ekskursija), savarankiškas darbas (kūrybinė užduotis grupėse - meno kūrinių analizė žmogaus teisių aspektu, kuriai, be kita ko, būtinos mokslinės literatūros ir kitų šaltinių studijos ir analizė).	Aktyvumas užsiėmimuose, kūrybinė užduotis grupėse, egzaminas raštu

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Žmogaus teisių ir meno sąsajos	2		2				4	12	Mokslinės literatūros ir kitų šaltinių analizė.
2. Meninės saviraiškos laisvė	2		2				4	12	Mokslinės literatūros ir kitų šaltinių analizė.
3. Menas ir propaganda	2						2	7	Mokslinės literatūros ir kitų šaltinių analizė, diskusija su ekspertais.
4. Žmogaus teisės ir atskiros meno rūšys (žmogaus teisių reprezentacija ir sąsajos su teisiniu reguliavimu ir teismų praktika nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis):									
4.1. Kinas	2		4				6	18	Mokslinės literatūros ir kitų šaltinių analizė, diskusija su ekspertais, kūrybinė užduotis.
4.2. Literatūra	2		2				4	12	Mokslinės literatūros ir kitų šaltinių analizė, diskusija su ekspertais, kūrybinė užduotis.
4.3. Fotografija	2		2				4	12	Mokslinės literatūros ir kitų šaltinių analizė, diskusija su ekspertais, kūrybinė užduotis.
4.4. Muzika	2		2				4	12	Mokslinės literatūros ir kitų šaltinių analizė, diskusija su ekspertais, kūrybinė užduotis.
4.5. Kitos	2		2				4	16	Mokslinės literatūros ir kitų šaltinių analizė, diskusija su ekspertais, kūrybinė užduotis, ekskursija į MO muziejų.
Iš viso	16		16				32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvumas užsiėmimuose (paskaitose ir seminaruose)	20	Semestro metu	Iki 2 balų už teisingus atsakymus į klausimus, aktyvų ir rezultatyvų dalyvavimą diskusijose, klausimų ir problemų formulavimą ir jų sprendimų siūlymą (paiešką), turiningų kritinių pastabų teikimą, prisidėjimą prie kitų diskusijos dalyvių pasisakymų. Vertinant atsižvelgiama ir į tai, ar buvo pasiruosta kiekvienam užsiėmimui, ar buvo studijuojama nurodyta (ir papildoma) medžiaga, ar užsiėmimo dalyvis buvo pats iniciatyvus (o ne vien tik dėstytoji kviečiant).

			Studentui leidžiama laikyti egzaminą dalyvavus ne mažiau kaip 50 proc. visų seminarų, įskaitant ekskursiją į muziejų. Už didesnę praleistų seminarų dalį privaloma atsiskaityti dėstytojo nustatyta tvarka semestro metu iš anksto susitarus per dėstytojo priėmimo laiką. Atsiskaitymo forma priklauso nuo praleistų seminarų temos ir tuo metu seminaruose vykdytos veiklos.
Tarpinis atsiskaitymas	20	Semestro metu	Maksimalus balas: 2 balai. Tarpinis atsiskaitymas raštu, studentams pateikiant uždaro tipo teorinio pobūdžio klausimus (testas). Testas sudaromas iš 20 vienodos vertės (0,1 balo) klausimų, turinčių po 4 galimus atsakymus, iš kurių 1 yra teisingas. Tarpinis atsiskaitymas nėra privalomas.
Kūrybinė užduotis	20	Semestro metu	Maksimalus balas: 2 balai. Kūrybinė užduotis atliekama grupėse po 5 studentus. Jos esmė – pristatyti pasirinktą meno kūrinį taip, kad auditorija suprastų, koks tai meno kūrinys ir kokie konkrečiai žmogaus teisių aspektai juo paliejami. Pristatyme paties meno kūrinio naudoti (demonstruoti ar pan.) neleidžiama. Pristatymo trukmė – ne daugiau kaip 10 min. Vertinama: - pasirinkto meno kūrinio aktualumas žmogaus teisių problematikoje; - pristatomo meno kūrinio analizės originalumas (kiek plačiai žinomas ir išdiskutuotas mokslinėje literatūroje ir kt. šaltiniuose, ar buvo analizuotas per studijų dalyko paskaitas / seminarus); - pristatymo efektingumas (vizualinis ar kt. apipavidalinimas, auditorijos reakcija ir t. t.); - pristatymo efektyvumas (pasirinktų priemonių tinkamumas, įtaigumas, koncentruotumas, sklandumas, gebėjimas originaliai ir argumentuotai atsakyti į užduotus klausimus ir t. t.). Kūrybinės užduoties atlikimas nėra privalomas.
Egzaminas raštu	40	Semestro pabaigoje	Maksimalus balas: 4 balai. 2 atviri vienodos vertės (iki 2 balų už kiekvieną) praktinio pobūdžio klausimai (studentas turi išanalizuoti pateiktą situaciją; vertinamas gebėjimas analizuoti ir vertinti konkrečias situacijas, remtis aktualiais teisės šaltiniais, argumentuoti ir apibendrinti). Minimalus teigiamas įvertinimas – 2 balai; gavus mažiau balų laikoma, kad egzaminas yra neišlaikytas ir kaupiamieji balai (už aktyvumą užsiėmimuose, tarpinį atsiskaitymą ir kūrybinę užduotį) nėra pridedami prie galutinio dalyko įvertinimo. Tokiu atveju, bendras galutinis dalyko įvertinimas yra neigiamas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Council of Europe	2024	The Artist as Defender of Human Rights		https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/the-artist-as-defender-of-human-rights
Milašiūtė, V.	2023	Žmogaus teisės Europoje. Vadovėlis		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Bilevičiūtė, E., et al., (red. Sinkevičius, V., et al.)	2022	Lietuvos konstitucinė teisė. Vadovėlis.		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
United Nations General Assembly	2020	Research Report on Artistic Freedom of Expression		https://freedex.org/new-research-report-on-artistic-freedom-of-expression/
European Union Agency for Fundamental Rights (FRA)	2017	Report of high-level expert meeting „Exploring the Connections between Arts and Human Rights“		https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2017_arts-and-human-rights-report_may-2017_vienna.pdf
Council of Europe		Report on the freedom of artistic expression „Free to Create: Artistic Freedom in Europe“		https://rm.coe.int/free-to-create-council-of-europe-report-on-the-freedom-of-artistic-exp/1680aa2dc0
Papildoma literatūra				
Aksenova, M. et al., (red. Gantheret, F., et al.)	2023	Art and Human Rights: A Multidisciplinary Approach to Contemporary Issues		Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited
Office of the United		Artistic freedom		https://www.ohchr.org/en/spe

Nations High Commissioner for Human Rights				cial-procedures/sr-cultural-rights/artistic-freedom
Murauskas, D.	2012	Teisė ir menas: neišvengiama sąveika. <i>Teisė</i>	T. 82	https://epublications.vu.lt/object/elaba:4695757/
National Gallery of Art (USA)		Artworks To Discuss Social Justice Issues With Students		https://www.nga.gov/learn/teachers/pandemic-teaching-resources/social-justice-issues.html